

המאפייה לוחמת

במישפחה הלוחמת

אני ארצה אותך! אני איש לך פצצה בבית! מנהיג הליכוד, מנחם בגין, נדהם. האיש שעמד מולו, בפתח ביתו של בגין בתל-אביב לא היה מוכר לו. כשיצא בגין מפתח הבית, התייחס אליו האיש בחצר, חבט בפניו וצעק: "רצחתם את אשתי! אשתי מתה בגלל שסיבתם את המישפחה שלנו בחובות! אם היא מתה, גם אתה תמות!"

בגין, מנהיג האצ"ל לשעבר, אינו רגיל בהתקפות פיסיות עליו. הוא נסוג לאחור וחסם להיכנס חזרה לדירתו, כדי להסתתר מפני הצועק. עוברים-ישיבים שניהו את בגין, מיהרו לתפוס את התוקף ולהרגיע אותו. היה ברור להם כי הוא דובר אמת. התוקף לא היה יכול להיות מוגדר כ"ביריון אלים". זיפי הזקן שעל פניו והי כיספה על ראשו העידו כי אכן, האיש שריו באבל על מות אשתו.

רק אחרי שהאיש נרגע, הצליח בגין להסתלק מביתו. הוא נכנס למכונית, שבה ישב כל אותה עת נהגו ומיהר למצודת זאב, מושב מישרי תנועת-החרות.

אולם גם שם לא נתנו לבגין מנוחה. על לישכתו המפוארת בקומה ה-12 של הבניין המונומנטאלי ברחוב המלך ג'ורג' צרו עשרות נושים כשהם מנפנים בצ'קים חסרי-כיסוי של המיפלגה, ובשטי

ראשי חרות פנו אל העולם הזה בבקשה שלא למסור את כתובתו של ח"כ מנחם בגין, לשם שמירה על ביטחונו.

רות של קרנות שונים השייכים לחרות, שמועד פרעונם חלף מזמן. במצודת זאב" היו בעלי-החוב נגזרים מסים יותר, איש מהם לא העז להרים יד על בגין, שניראה חיזור לאחר החווייה אשה מבוגרת פנתה אליו ומילתיה היו לגבי בגין, כפי שהתבטא מאוחר יותר, כואבות מכל מכה. "מר בגין", אמרה לו האשה, "אני הייתי מלוחמת האצ"ל. אתה עכשיו לא מכיר אותי, כי אז הייתי הרבה יותר צעירה. אני האמנתי בך כמפקד שלי, ואחרי-כך כמנהיג שלי. כששמעתי את קרי

מאחורי 'וסי' ינאי'

אתך לפני הבחירות, להלוות כספים למיפ"ל. לקחתי את כל החסכונות שלי והבאתי אותם לכאן. אין לי כסף, אני חיה על פנסיה של בעלי המנוח שהיה מורה. אני נילחמתי בשורות האצ"ל כדי לחיות כאשה חופשית וגאה במדינת ישראל. היום, בגלל המפקד שלי באצ"ל, אני לא יכולה לחיות כאשה גאה. היום אין לי מה לאכול."

בגין לא התעכב לענות לה, ומיהר לכלוא עצמו במישרדו. אחד הנושים, גם הוא חבר אצ"ל לשעבר, החל ממרר בכבי למישמע דבריה של האשה. הוא מיהר לעבר דלת הדרו של בגין, ניסה לפתוח אותה, וכשמצא אותה נעולה החל דופק עליה בחמת זעם.

אולם חברי-המיפלגה הוותיקים, רובם ככולם כאלה שעברו באופן טבעי מ"שרות האצ"ל לשורות מיפלגת חרות,

אינם נושיה היחידים של המיפלגה. במשך השנים הצליחה חרות לסבך עצמה בחובות המגיעים כיום, בהזרקה זהירה-ל-80 מיליון לירות.

חובות המיפלגה, העולים על חובות כל מיפלגה אחרת בארץ, מקורם בשתי סיבות עיקריות: ניהול כושל של משק-הכספים של המיפלגה, שדמה יותר לניהול-חשבונות של חנות מכולת מאשר של חברה גדולה. היחסים הפיננסיים הסתמכו יותר על ידידים וחברים לנשק מאשר על ניהול כלכלי נכון.

הסיבה השנייה היא יצר הראוותנות ה"מפותח של מנחם בגין ושאר מנהיגי חרות, ראוותנות שעליה מבוססת כל מערכת-הבחירות של חרות. יצר-ראוותנות זה אף הביא להקמת מצודת זאב, בניין ענק, הדרו ויקר, אשר ניבנה כאשר לראשי המיפלגה ואנשי הכספים שלה היה ברור כי הקופה ריקה, וכי 20 מיליון הלירות שהושקעו ב"בניין יפסכו חובות מעיקים.

הנושים של חרות מתחלקים לארבע קבוצות:

- ותיקי המיפלגה, רובם לוחמי "מיש" פחת הלוחמים, כפי שבגין אוהב לכנות את ותיקי האצ"ל, אשר נזעקו לקריאת מנהיגי חרות והילו את חסכונותיהם ל-מיפלגה.
- בעלי-עסקים המקורבים לחרות אשר הילו למיפלגה כספים, בערבויות אישיות של ראשיה.
- מלווים בריבית-קצוצה, אשר ראשי הפיננסיים של המיפלגה הסתכנו ברישתם והציפו אותם בצ'קים על-גבי צ'קים, כדי לכסות הלוואות קודמות שלקחו מהם — גם-כן בריבית קצוצה.
- בנקים ומיפעלים כלכליים אשר

הילו למיפלגה כספים, תמורת ערבויות שניראו אז בטוחות, ותמורת שיעבודים של נכסי המיפלגה, ובניין מצודת זאב.

מכות למזכירה

עם הקבוצה הראשונה של בעלי-החוב חשבו ראשי חרות להסתדר, הם שייכים למישפחה, אמר פעם בגין. "אנחנו נסביר להם את המצב, והם יבינו".

אולם בגין לא ידע כי המישפחה של בעלי-החובות גדולה בהרבה מאלה ש"הגיעו אליו הביתה וערכו שערוריות לשם קבלת כספים חזרה. ראשי הגיבורות דיווחו לו כי מיספר מחזיקי הצ'קים שחזרו, מגיע לעשרות בלבד. רק בחודשים האחרונים התברר לפתע לבגין כי צרים עליו מאות ואלפים חברי ואוהדי התנועה, המחזיקים בידיהם צ'קים בסכומים שונים, החל מ-500 לירות ועד כמה עשרות אלפים, צ'קים שכולם חזרו מהבנק בצ'קין: "גא לפנות למושך" — המונח העדין ל"אין כיסוי".

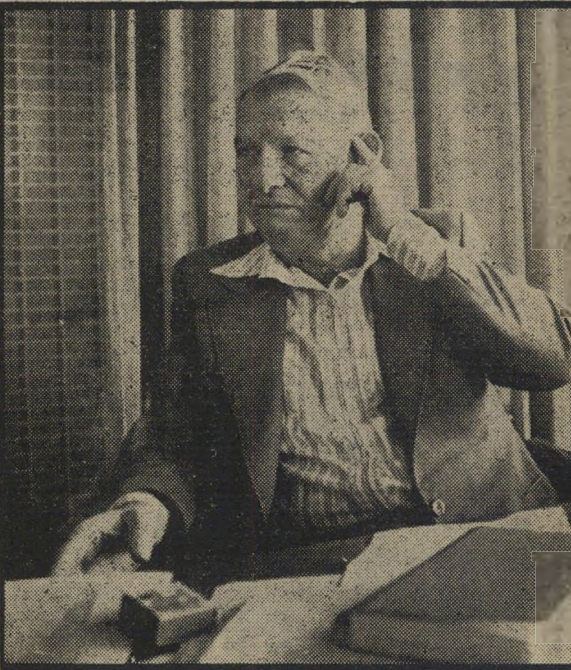
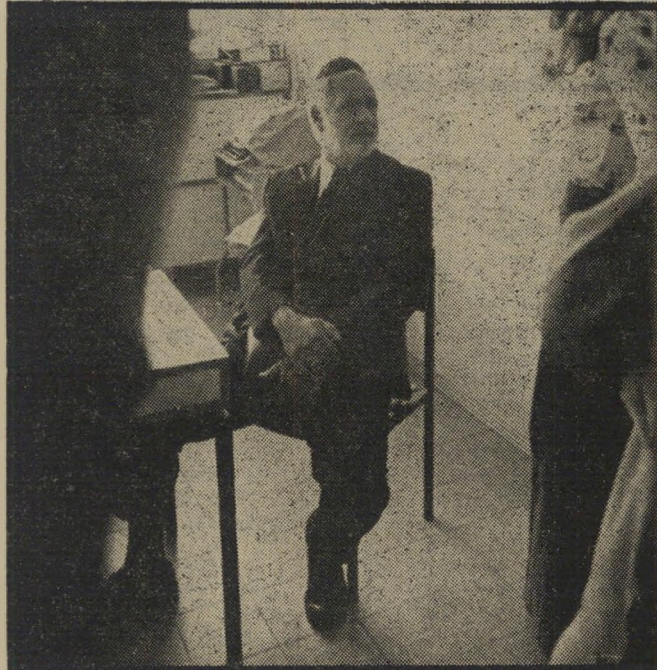
כשהחל הלחץ על ביתו של בגין ועל לישכתו במצודת זאב להפוך מיטרד של ממש, ביקש בגין לדעת כמה צ'קים של חרות, או של הקרן הכספית של חרות — קרן תל-חי — מסתובבים בשוק. איש לא יכול לתת לו תשובה מוסמכת על כך. בכל פעם שהיה מגיע בעל צ'ק כזה ועורך שערורייה, היו נותנים לו צ'ק אחר תמורת זה שחזר, לעיתים קרובות צ'ק גדול יותר, כפיצוי על עוגמת-הנפש ש"היתה לו, לתאריך מאוחר יותר. גיבורות המיפלגה, שעמדה בלחץ כה גדול, לא השתלטה על רישום הצ'קים, ופעמים רבות אף נתנה צ'ק שני או שלישי, מבלי לקבל חזרה את הצ'ק הראשון, שחזר ללא כיסוי.

אולם ליוסקה קרמרן היתה הערכה, אשר בחרות מקבלים אותה כריאלית, הוא דיווח לבגין כי לדעתו מסתובבים עתה בשוק החופשי צ'קים הקשורים בחרות, בסכום העולה על 30 מיליון לירות. ה"מדובר הוא רק באותם צ'קים שניתנו לחברי התנועה ולמלווים בריבית-קצוצה, לבגין ולשאר חברי ההנהלה בחרות נדמה היה, כי למרות אי-הנעימות שבי שערוריות, שעורכים להם מדיונים ליד בתיהם ובמישרדיהם, לא נשקפת סכנה לחייהם או לגופם. אולם דיעה זו הופרכה במהרה.

מי שתקף את בגין ליד ביתו לא הצליח אומנם לפגוע בו אלא בחבטה אחת. אחד מעוזריו של בגין ואיש-סודו, יחיאל קדיי שאי, נתן את הגירסה שלו לתקרית. "אל מר בגין באים הביתה בעלי-חוב רבים, כדי לבקש ממנו לזרז את תהליך תשלום הכסף שלהם על-ידי המיפלגה. חלק מהם נעימים יותר, וחלק נעימים פחות. יש כאלה ש"מביאים לו מיכתבים ומשאירים לו את המיכתב, כי לא נעים להם לדבר עם בגין מנים-אל-פנים בעניין זה. אחד מאלה ש"הביא למר בגין מיכתב התרגז קצת, ו"כאשר הוא מסר לו את המיכתב, נדמה היה כאילו הוא מכה אותו. אבל זה היה רק אחד מגי רבים."

ואם לא היה די בתקרית עם בגין, הרי זו שאירעה למזכירתו הגאמנה, יונה קלי-מוביצקי, זיעזעה את בגין, הגניבלמן ה"מושלם בכל הנוגע לנשים, יותר מזו ש"אירעה לו-עצמו.

ימים אחדים אחרי התקרית הראשונה הגיע אחד הנושים למישרדו של מנחם

..אשתי לוחמת! ח"כ איתן ליבני, ראש המגבית של חרות, אשר בביתו הונחה לבנת-חבלה, אינו נבהל מאיומי המאפיה. "גם אני וגם אשתי היינו לוחמים באצ"ל, ואנחנו לא פוחדים מאיומים של פושעים", אמר השבוע ליבני לכתב "העולם הזה".